

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koronavirusinfektion pitkittyneistä oireista kärsivien diagnosoinnista, tukemisesta, hoidosta ja kuntoutuksesta sekä koronan pitkäaikaisvaikutuksien tieteellisen tutkimuksen käynnistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaa /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 593/2020 vp:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy koronaviruksen lääketieteellisten ja taloudellisten pitkäaikaisvaikutusten tutkimuksen lisäämiseksi,

mihin toimiin hallitus ryhtyy koronaviruksen kattavamman diagnosoinnin ja testauskapasiteetin varmistamiseksi,

miten hallitus varmistaa pitkäaikaisista oireista kärsivien potilaiden määrätietoisien hoidon ja kuntoutuksen ja

mihin toimiin hallitus ryhtyy koronan pitkäaikaisista oireista kärsivien potilaiden tukemiseksi ja riittävien tukipalveluiden tarjoamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Tutkimusrahoitus COVID-19-taudin pitkäaikaisvaikutusten tieteellisestä tutkimuksesta tulee monesta eri lähteestä. Rahoitusorganisaatiot, kuten Suomen Akatemia ja erilaiset säätiöt, ovat avanneet erillisiä rahoitushakua koronaan liittyviin tutkimushankkeisiin. Suomen Akatemia on tehnyt rahoituspäätökset kesän 2020 aikana mm. COVID-19-epidemiaan ja sen vaikutusten hillintään liittyvästä tutkimuksesta sekä erityisrahoituksen 2020 COVID-19-rokote- ja lääkekehitys-tutkimukseen. Lisäksi haku kriisivalmiuden ja huoltovarmuuden tutkimukseen on meneillään ja strategisen tutkimusneuvoston vuoden 2021 teemoissa pandemiatutkimus nousee vahvasti esiin.

Aihealueen tieteellistä tutkimusta tehdään laajasti korkeakoulusektorilla sekä alan tutkimuslaitoksissa. Myös kansainvälistä tutkimusta seurataan systemaattisesti uusien metodein. Muun muassa valtioneuvoston kanslia laatii yhdessä monialaisen tutkimusryhmän kanssa kahden viikon välein monitieteellisiä COVID-19 tutkimuskatsauksia. Nämä jaetaan laajasti eri toimijoille.

Kansallisesti hallitus on esittänyt THL:lle kuusi miljoonaa euroa laaja-alaiseen tutkimuskonsortioon liittyen koronaviruksen aiheuttaman epidemian tutkimukseen, erityisesti pikadiagnostisten menetelmien kehittämiseen ja immunitietin synnyn tutkimiseen sekä sitä koskevan kansallisen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 593/2020 vp

seurantajärjestelmän luomiseen. Tämä rahoitus kohdentuu lähinnä pikadiagnostisten ja vasta-ainetutkimusmenetelmien kehittämiseen ja koronaviruksen leviämistä hidastavien toimenpiteiden vaikuttavuuden seurantaan.

Valtioneuvoston kanslia asetti kesäkuussa 2020 exit- ja jälleenrakennustyöryhmän ehdotuksen mukaisesti poikkihallinnolliset virkamiestyöryhmät valmistelemaan ehdotuksia kriisin jälkihoito- ja jälleenrakennustoimenpiteiksi. Näiden neljän eri temaattisen työryhmän työssä on korostunut mm. tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tiekartan toimenpiteiden edistäminen, sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan kehittäminen, investointien ja TKI-toimenpiteiden pitkäjänteinen edistäminen sekä kriittisten alojen osaamisen vahvistaminen.

Kansallinen covid-19-strategia on päivitetty 19.8.2020. Testauskapasiteettia, näytteenottoon pääsyä ja tuloksen analyysinopeutta parannetaan alueilla jatkuvana työnä. Myös palvelujärjestelmän toimintakykyä ja kansallista kyvykkyyttä jäljittää tartuntaketjut vahvistetaan.

Päivitetyn testausstrategian mukaisesti syksyn aikana poistetaan näytteenoton ja analyysin pullokaulat; asetetaan tavoitteeksi, että testiin pääsee yhdessä vuorokaudessa ja että tulos tulee yhdessä vuorokaudessa; tehostetaan ja nopeutetaan koko testausprosessia; nostetaan testauksen enimmäiskapasiteetti 20 000 testiin vuorokaudessa; vahvistetaan julkisen ja yksityisen yhteistyötä; hyödynnetään myös pikatestejä ja kehitetään testausprosesseja; huolehditaan riittävästä jäljitysresursseista tartuntaketjujen katkaisemiseksi; ja päivitetään testauskriteerejä tarpeen mukaan.

Alueellista kyvykkyyttä ja osaamista tuetaan kansallisesti muun muassa koulutuksin ja varmistetaan, että THL tukee tartuntaketjujen jäljittämisen kansallista koordinaatiota. Kaikki yhtenäisten kriteerien mukaan laaditut PCR-lähetteen hyväksytään julkisessa terveydenhuollossa tehtäviksi ja kustannettaviksi, joten esimerkiksi työterveyshuollon tai yksityisten palveluntuottajien kautta asiakkaalla on mahdollisuus päästä julkiseen terveydenhuoltoon testattavaksi.

Kunnat ja sairaanhoitopiirit vastaavat kansalaisten terveydenhuollon järjestämisestä siten kuin kansanterveyslaissa, erikoissairaanhoitolaisissa ja terveydenhuoltolaissa on säädetty. Eduskunta hyväksyi 26.6.2020 neljännen lisätalousarvion, joka sisältää kuntia tukevia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntatalouden haasteita. Kuntien ja sairaanhoitopiirien tukemisen kokonaisuus on yli 1,4 miljardia euroa. Sairaanhoitopiireille ehdotetaan 200 miljoonan euron avustusta koronarustilanteen aiheuttamien kustannusten ja mahdollisten alijäämien kompensointiin.

Pandemian aikana kertyneen lääketieteellisen tiedon mukaan osalla koronavirusinfektioon sairastaneita voi esiintyä pitkittyneitä, moninaisia oireita. Tähän on Suomessakin kiinnitetty huomiota, ja erikoissairaanhoitossamme asiantuntijat ovat verkostoituneet näiden potilaiden auttamiseksi ja kuntouttamiseksi. Kelalla on käynnissä toiminnallisten häiriöiden terapiakokeilu, joka soveltuu myös pitkäaikaisten covid-19-tautiin liittyvien toiminnallisten oireiden hoitoon.

Helsingissä 4.9.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru